

**Hodnocení rigorózní práce
Mgr. Tomáše Procházky
„Trestní odpovědnost právnických osob
za korupční trestné činy“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 113 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, čtyř základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury a dalších pramenů je skutečně mimořádně obsáhlý, zahrnuje i řadu zahraničních zdrojů a určitě je přiměřený zvolenému tématu práce. Práce je doplněna velmi pěkně a přehledně zpracovanými tabulkami a grafy, včetně jejich výstižného komentáře. Po formální stránce předložená práce splňuje požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku rozhodně netradiční, ale současně bezesporu velmi náročnou. Jednak proto, že trestní odpovědnost právnických osob je stále ještě relativně málo teoreticky i prakticky zvládnutá, a rovněž proto, že korupční vztahy bývají v praxi velmi komplikované. To klade nemalé nároky nejen na excerpci pramenného materiálu, ale především na vlastní zpracování. Metody, vědecké a odborné práce, které autor při zpracování své práce zvolil, jsou zcela přiměřené tématu práce. Z důvodů shora uvedených je zpracování tématu bezesporu aktuální a rozhodně přínosné.

Po stručném úvodu, ve kterém autor charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejprve věnuje samotné problematice trestní odpovědnosti právnických osob. Přehledně je provedeno srovnání argumentů pro i proti deliktní odpovědnosti korporací. Jednotlivé modely odpovědnosti jsou vyloženy jasně a srozumitelně. Velmi pěkně je pak zpracován historický pohled na vývoj trestního postihu korporací, a to nejen obecně, ale též se zaměřením na Českou republiku. Základní výhrady proti původnímu znění § 7 jsou postiženy správně. Ve sporné otázce povahy odpovědnosti právnických osob autor pléduje pro odpovědnost subjektivní. V souvislosti s problematikou přičitatelnosti se autor správně věnuje zvláště podrobně možnostem exkulpace právnické osoby dle § 8 odst. 2 písm. b) a § 8 odst. 5. Zde se, možná až příliš důsledně, opírá zejména o metodický materiál zpracovaný Nejvyšším státním zastupitelstvím. Tato partie je doplněna přehlednými a ilustrativními tabulkami a grafy.

Další kapitola práce je věnována problematice korupčních trestných činů. Pečlivě a přehledně je zpracován přehled mezinárodních dokumentů, které se otázkami potlačování korupce a zejména úplatkářství zabývají. Třeba kladně hodnotit, že při rozboru jednotlivých skutkových podstat v trestním zákoníku se autor zaměřuje pouze na základní a podstatné znaky a nenechal se zlákat možností z hlediska zaměření práce neúčelného podrobného popisu všech jejich zákonných znaků.

Navazující kapitola práce se pak zabývá právní úpravou korupčních deliktů a odpovědnosti za ně v zahraničí. Autor zde poměrně podrobně seznamuje s Foreign Corrupt Practices Act 1977 (USA) a s UK Bribery Act 2010 (VB). Stručněji je pak analyzována úprava slovenská a německá. Přínos této partie práce je v tom, že i pro českého odborného čtenáře se jedná o dokumenty méně známé a hůře dostupné.

V poslední kapitole své práce se autor věnuje některým vybraným problémům trestní odpovědnosti právnických osob za korupční trestné činy. Záslužně zde je pozornost věnována především institutu compliance programů a jejich standardům, jakož i institutu whistleblowing a tendencím po jeho legislativním zakotvení. V těchto partiích se autor opírá o zpracované literární prameny, ze kterých důsledně vychází. Kladně třeba hodnotit, že autor nepřehlédl ani legislativní snahy po „zvýhodnění“ osob, které, ač se samy úplatkářství dopustily, učinily o něm oznámení příslušným orgánům.

V závěru své práce autor výstižně shrnuje základní poznatky a závěry, ke kterým ve své práci dospěl. Stávající právní úpravu hodnotí jako v principu dobrou, nedostatky spatřuje spíše v aplikační praxi orgánů činných v trestním řízení.

Celkově lze předloženou rigorózní práci jednoznačně hodnotit jako velmi zdařilou. Autor prokázal velmi dobrou znalost zvolené problematiky, a to nejen pokud jde o samotnou právní úpravu a relevantní judikaturu, ale rovněž pokud jde o dosavadní zpracování v odborné literatuře a o znalost problémů aplikační praxe. Kladem práce rovněž je práce s prameny, pečlivost a svědomitost zpracování, velmi pěkné vyjadřovací schopnosti autora a zejména jeho snaha po kritickém přístupu k právní úpravě i k názorům doktríny. Vyzdvihnout třeba v neposlední řadě schopnost identifikovat problémy a schopnost syntetizace vlastních názorů na jejich řešení. Závěry, ke kterým autor dospívá, jsou vyjádřeny jasně a výstižně.

Předložená práce po formální i po obsahové stránce určitě splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohl zaměřit na otázku, zda mezi právnickou osobou a fyzickou osobou může existovat poměr „osob blízkých“.

V Praze dne 7.4.2017

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant